

Posudek bakalářské práce

Olga Hillebrandová, Každodenní život na panovnických dvorech v Praze a Londýně na sklonku 14. století

Téma každodenního života se v české historiografii zabydlelo již před dvěma desítkami let a jednotliví badatelé i celé řešitelské týmy již přinesli řadu pozoruhodných výsledků. Ty se pochopitelně liší podle přístupu jednotlivých badatelů a otázek, na které hledají odpovědi. Potěšitelná je potom skutečnost, že každodennost je dnes již zkoumána takřka v každé sociální skupině i časové vrstvě.

Olga Hillebrandová si za téma své práce zvolila srovnání pražského a londýnského královského dvora na konci 14. století. Jedná se o téma, které má nepochybně i širší význam, neboť Anglie poslední třetiny 14. věku měla význam v počátcích českého reformního hnutí. Autorka však - a nelze v tom s ní nesouhlasit - vidí podstatný moment ve sblížení českého a anglického dvora na konci 70. let, završené sňatkem Richarda II. s Annou Lucemburskou, dcerou Karla IV. a nevlastní sestrou Václava IV. Předkládaná bakalářská práce vychází z odborné literatury (z české to jsou zejména studie Františka Kavky, Jiřího Spěváčka, Marka Suchého a Františka Šmahela) a tištěných edic písemných pramenů, ovšem jen takových, které byly přeloženy do češtiny či angličtiny, neboť originální jazyk těchto dokumentů - latinu - autorka patrně neovládá. Na základě těchto zdrojů práce přináší popis každodenního provozu českého a anglického dvora, přičemž správně upozorňuje na výrazně menší počet i výpovědní schopnost pramenů českých.

Výtek k práci Olgy Hillebrandové lze vznést několik. Na prvním místě to jsou jen nejasně formulované otázky, které chce autorka zodpovědět. Na s. 2 uvádí, že „*Hlavní tezí této práce je, že na konci 14. století dochází k propojení života na královských dvorech západní a střední Evropy, a to se uskutečňuje pod vlivem francouzského královského dvora.*“ Tuto tezi však autorka nijak blíže nedokládá a nerozvádí. V případě dvora českého pak snad až příliš zjednodušeně předpokládá přebírání francouzských vzorů, přičemž pomíjí dědictví přemyslovských panovníků, které přitom bylo pro Karla IV. v mnoha směrech inspirující, ba dokonce závazné (připomenout tu lze řadu momentů českého korunovačního řádu, navazujícího na přemyslovské tradice). Postrádám také bližší vymezení dvora s ohledem na další členy rodiny a rodu. V českém případě tak chybí dvůr královny, dvůr císařovny - vdovy

Alžběty Pomořanské, dvory Václavových bratrů Zikmunda a Jana i dvory moravských Lucemburků Jana Jindřicha, Jošta a Prokopa.

Jako problematický lze označit autorčin výklad tam, kde popisuje situaci na dvoře Karla IV., kterou apriori převádí do doby jeho syna a dědice Václava IV. Ten sice nepochybně mnohé zvyklosti převzal, postupně si však vytvořil okruh vlastních oblíbenců, který se dosti odlišoval od otcova okruhu, a to i v sociálním ohledu. Stejně tak situaci v Anglii popisuje Olga Hillebrandová do značné míry podle dvorského řádu, pocházejícího z 1. poloviny 12. věku.

Mezi použitou literaturou pak postrádám některé práce, které by autorce osvětlily některé důležité otázky. Zmínit lze následující tituly: Václav Ledvinka - Jiří Pešek, Praha (Praha 2000); Jaroslav Mezník, Praha před husitskou revolucí (Praha 1990); Ernst H. Kantorowicz, *The King's two bodies: a study in medieval political theology* (Princeton 1957); Marc Bloch, *Králové divotvůrci*, Praha 2004; Ferdinand Seibt, *Karel IV. císař v Evropě* (Praha 1999); Zdeňka Hledíková - Jan Janák - Jan Dobeš, *Dějiny správy v českých zemích. Od počátků státu po současnost* (Praha 2005).

Použitou literaturu autorka nepochybně dobře zvládla, byť někde používá nepřesné termíny (např. dvorský kancléř - míněn nejvyšší kancléř království Českého, s. 26) a na řadě míst doslovně přebírá dlouhé pasáže. Nutno však konstatovat, že autorka tato místa označuje a cituje odkud pocházejí, takže její práci nelze vnímat jako plagiát. Vůbec nejslabší článek celé práce představují jazykové, resp. pravopisné chyby, jejichž vypočítávání by zabralo mnoho stran. Z velké části chybí interpunkce, častá jsou vyšinutí z vazby, skloňování přivlastňovacích přídavných jmen činí autorce evidentně potíže („*Poslední léta Richardovo vlády*“ - s. 34; znovu s. 36).

Mezi pozitivy práce Olgy Hillebrandové lze uvést dobré zvládnutí nejednoduché problematiky, a to i v angličtině, jejíž terminologie dvorských hodnostářů a služebníků není jednoduchá. Její výklad o struktuře a zajišťování zásobování českého a anglického dvora je - přes nedostatek písemných zpráv - zdařilý a postihuje vše podstatné. Správná jsou také její konstatování o výrazně menších finančních možnostech pražského dvora i o nutnosti kriticky přistupovat k normativním pramenům (s. 29).

S ohledem na výše uvedená negativa i pozitivna **doporučuji** práci Olgy Hillebrandové k obhajobě a navrhuji její hodnocení jako **velmi dobré**.

